

Övergripande plan för genomförandet av regeringsuppdraget kring förbättrad hantering av immateriella tillgångar¹

Inledning

Detta dokument utgör en första delrapportering inom det PRV-och Vinnova-gemensamma uppdraget att genomföra kunskapshöjande insatser om immateriella tillgångar och rättigheter. Som framgår av vår tolkning nedan av ett för Sverige önskat läge är ambitionsnivån hög och man bör därför se regeringsuppdraget som ett starkt avstamp, men med insikten om att det kommer krävas långsiktigt arbete på många plan innan förståelsen och kompetensen kring strategisk hantering av immateriella tillgångar genomsyrar hela innovationssystemet. Tydliga rapporteringskrav genom regleringsbrev som många myndigheter och lärosäten har fått kommer bidra positivt till arbetet med uppdraget, liksom andra komplementära aktiviteter och insatser. Den plan för uppdraget som Vinnova och PRV gemensamt presenterar i detta dokument är preliminär och vissa arbetspaket kan komma att ändras och andra kan eventuellt tillkomma under resans gång beroende på utvecklingen under tiden.

Önskat läge

Regeringsuppdraget förväntas bidra till följande önskade läge:

- Väsentligt ökad insikt om värdet av **strategisk hantering av immateriella tillgångar** inom innovationssystemet.
- En **sammanhållen digital miljö** säkrar tillgången till kvalitetssäkrat kunskaps- och utbildningsunderlag, stöd och rådgivning.
- Kvalitetssäkrade och målgruppsanpassade utbildningspaket nyttjas i högre utsträckning för grundläggande och fördjupande insikter i **strategisk hantering av immateriella tillgångar i hela innovationsstödsystemet**. Särskilt UoH-studenter, forskare, innovatörer, och entreprenörer.
- De flesta lärosäten har etablerat **organisatoriska förändringar som leder till en varaktig förbättring av den strategiska hanteringen av immateriella tillgångar**. Det innebär en god förståelse för hur hantering

¹ Dokumentet använder inte begreppet IPR utan använder genomgående begreppet immateriella tillgångar eftersom begreppet inkluderar immaterialrätten (IPR).

och värde av immateriella tillgångar kombineras med forskningspolitiska och affärsstrategiska perspektiv inklusive nationellt säkerhetsperspektiv.

- **Innovationsstödsaktörerna** erbjuder sina målgrupper ett ändamålsenligt stöd för strategisk hantering av immateriella tillgångar som både ökar mottagarnas kompetens i ämnet och samtidigt säkerställer professionell hantering av de tillgångarna som mottagarnas verksamhet bygger på.
- **Ökad förståelse och tillämpning** hos relevanta aktörer i innovationssystemet för **data och verktyg** relaterade till strategisk hantering av immateriella tillgångar för att fatta mer informerade beslut.
- **Stärkt kunskap och kompetens** om strategisk hantering av immateriella tillgångar hos forskare, innovatörer, entreprenörer, och företag i olika utvecklingsfaser, liksom hos myndigheter, finansiärer, branschorganisationer och övriga ekosystemaktörer som investerare, holdingbolag och inkubatorer
- **Forskningsfinansiärer bidrar aktivt** till målgruppernas kunskap och kompetens om strategisk hantering av immateriella tillgångar genom att ställa tydliga krav och skapa incitament relaterat till detta, inklusive vid internationalisering.
- Genom **ökad förståelse för konsekvenser och säkerhetsrelaterade risker** vid användning av innovationsinfrastruktur kan aktörer i innovationssystemet fatta informerade och strategiska beslut.

Genomförande

Regeringsuppdraget föreslås genomföras genom sju arbetspaket som beskrivs översiktligt nedan utan inbördes ordning. Prioriteringar, budget och tidsplan kommer preciseras efter den inledande analysen (AP1a). Arbetspaketen utgör olika nyckelområden för regeringsuppdraget och bildar tillsammans en integrerad helhet som vi uppfattat att regeringsuppdraget efterfrågar.

AP1 - Nuläge, uppföljning och utvärdering

AP1a – Nuläge och behovsanalys

Arbetspaketets syfte är inledningsvis att kartlägga nuläget hos prioriterade målgrupper, samt sammanställa analyser och rapporter om de utmaningar som föreligger kring området strategisk hantering av immateriella tillgångar. Dessa resultat utgör sedan utgångspunkten för fortsatt arbete i arbetspaket 2 och 3.

AP1b – Uppföljning och utvärdering

Resultat från AP1a bidrar till att utforma metoder, processer och indikatorer för att över tid mäta och sammanställa progress och "hälsotillstånd" vad gäller strategisk hantering av immateriella tillgångar, både på organisatorisk, regional och

nationell nivå. I detta ligger också att följa upp statistik över registrerade immateriella rättigheter.

AP2 - Strategi och handlingsplan för förbättrad tillämpning av strategisk hantering av immateriella tillgångar

Arbetspaketet syftar till att, baserat på styrkor, svagheter och gap relativt önskat läge, ta fram en strategi och en konkret handlingsplan som förbättrar lärosätenas och de små och medelstora företagens förmåga att strategisk hantera immateriella tillgångar. Handlingsplanen omfattar kunskapshöjande aktiviteter, samt aktiviteter och relaterade incitament för att utveckla ett hållbart strukturkapital som säkerställer en varaktig förbättring av strategisk hantering av immateriella tillgångar. Strategin och handlingsplanen tas fram i samverkan med forskningsfinansiärer, lärosäten, stödsystemaktörer och relevanta konsulter/rådgivare

AP3 - Kunskapsnav

Detta arbetspaket innefattar utveckling av plattform för digitalt tillgängligt kvalitetssäkrad, målgruppsanpassad kunskap. Plattformen ska t.ex. innefatta utbildningsmoduler, checklistor och information men även andra verktyg som tillgång till myndighetsexpertis och immaterialrättsdata/statistik. Kompletteras av riktade fysiska insatser där målgrupperna finns. Utvecklingen av målgruppsanpassat kunskapshöjande material och verktyg görs i nära samarbete med målgrupper och relevanta aktörer.

AP4 - Tillgång och strategiskt nyttjande av immaterialrättsdata

Arbetspaketet syftar till att öka förståelsen för och tillämpningen av immaterialrättsrelaterade data. Målet är att öka forskares, innovatörers, entreprenörers, lärosätenas och företagens förmåga att själva använda tillgängliga verktyg för att få en övergripande bild av marknadsläget när man forskar, utvecklar eller kommersialiserar produkter. Detta är ett viktigt och nödvändigt steg för att generera bättre beställare av de fördjupningsanalyser som krävs (tex i form av Freedom to Operate-analyser). Inom detta område kommer AI-utvecklingen vara central för arbetspaketet eftersom AI ger helt nya, banbrytande möjligheter att genomföra analyser på ett sätt som tidigare krävde resurser och kapital som bara de stora etablerade bolagen i bästa fall kunde mobilisera

AP5 – Integrering av strategisk hantering av immateriella tillgångar i forskningsfinansiärers verksamhet

Arbetspaketet syftar till att ta fram en strategi och handlingsplan för hur forskningsfinansiärer kan integrera strategisk hantering av immateriella tillgångar i sina program och utlysningar. Strategin och handlingsplanen inkluderar

kompetenshöjande insatser, riktlinjer för hur program och utlysningar kan kräva redovisningar av hur sökanden identifierar och omhändertar kunskapstillgångar, hur hantering av immateriella tillgångar påverkar utformningen av utlysningar och bedömningen av ansökningar, samt hur specifika initiativ/insatser kan utformas för att skapa incitament för en förbättrad hantering av immateriella tillgångar hos bidrags- eller statsstödsdeltagare.

AP6 – Konsekvensmedveten användning och tillämpning av innovationsinfrastruktur

Arbetspaketet syftar till att ta fram riktlinjer för hur gränssnittet mellan dem som tillhandahåller innovationsinfrastruktur och dem som använder sig av dessa infrastrukturer ska eller bör utformas med avseende på immateriella tillgångar. Motivet är att ge användarna i form av forskare, innovatörer, entreprenörer, startups, scaleups och SMF förhållanden som inte missgynnar deras forsknings- och innovationsresa då avtal som infrastrukturägarna ibland erbjuder gör anspråk på kunskapstillgångar som skapas under användningen av infrastrukturen. Med innovationsinfrastruktur avses databaser, beräkningsplattformar, AI-plattformar, produktionsplattformar/-anläggningar, test- och demonstrationsanläggningar, forskningsanläggningar etc. dvs tekniska system som är avgörande för forsknings- och innovationsarbete men som är kapitalintensiva och därmed omöjliga för enskilda projekt eller unga och mindre företag att bära.

AP7 – Kommunikation

En gemensam kommunikationsplan tas fram som bidrar till uppdragets målsättningar.

Organisation för genomförandet

För arbetet med regeringsuppdraget har en arbetsgrupp och en styrgrupp formats, med personer från respektive myndighet. Styrgruppen har ansvar för budgetbeslut, ändringar i projektplan, godkännande av rapportering till RK, och andra styrningsärenden, medan arbetsgruppen driver det operativa.

Komplementära insatser

Vinnova och PRV kommer inom ramen för sina andra uppdrag behöva göra insatser som bidrar till det önskade läget.

Som exempel kan nämnas:

- VFT

- Excellenskluster
- Nationella inkubatorprogrammet
- Civil-militära innovationsprogrammet
- Kvalitetssäkrade patentdata för kritiska teknikområden (samarbete mellan PRV och Vinnova)
- PRV:s uppdrag om kunskapshöjande insatser enligt PRV:s instruktion och regleringsbrev som har en bredare målgrupp och omfång (än detta regeringsuppdrag).
- Andra utpekade uppdrag i PRV:s regleringsbrev.
- Internationella samarbeten kopplat till kunskapshöjande insatser.

Rapporteringskrav i andra organisationers regleringsbrev som kopplar till strategisk hantering av immateriella tillgångar kommer också kunna bidra positivt till arbetet.